

Številka: 3315303-0002/2025-6

Datum: 31. 3. 2026

VREDNOTENJE SLR – LAS OVTAR SLOVENSKE GORICE V PROGRAMSKEM OBDOBJU 2014-2020

13. 1. 2016 je bilo ustanovljeno pogodbeno partnerstvo LAS Ovtar Slovenskih goric in sicer na območju 10 občin: Benedikt, Cerkevjak, Duplek, Lenart, Pesnica, Sveta Ana, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Sveti Jurij v Slovenskih goricah in Šentilj. V prejšnjem obdobju 2007-2013 je LAS deloval na območju 6 občin UE Lenart.

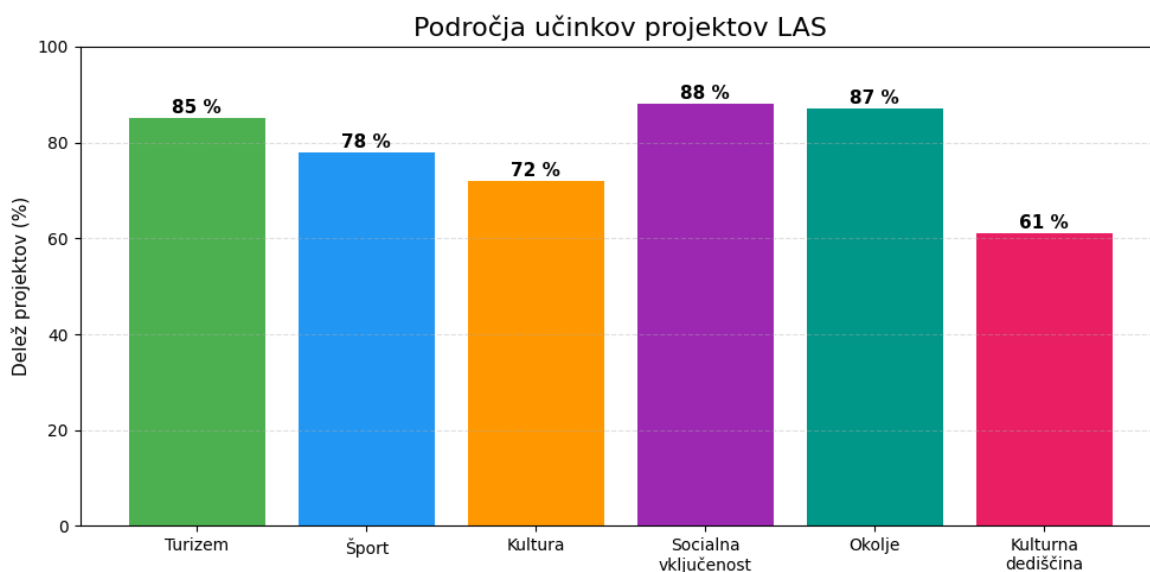
V prvem programskem obdobju LAS 2007–2013 je bilo izvedenih 68 projektov, v programskem obdobju 2014–2020 (podaljšano do 2025) je uspešno zaključenih 87 projektov (Ukrep 19.2). Objavljenih je bilo 9 javnih pozivov, pet iz sklada EKSRP ter štirje iz sklada ESRR. Prav tako sta bila objavljena dva javna poziva za problematsko območje (Občina Pesnica), po en iz vsakega sklada.

V okviru LAS Ovtar Slovenskih goric smo v programskem obdobju 2014-2020 izvedli skupaj 93 projektov:

- 37 projektov v okviru sklada EKSRP,
- 50 projektov v okviru sklada ESRR ter
- sodelovali v 6 projektih sodelovanja med LAS-i.

Večina projektov je pomenila nadgradnjo že obstoječih storitev na območju LAS. Glavne vsebine projektov so bile:

- Spodbujanje podjetništva, turizma in lokalne samooskrbe;
- Nadgradnja ali vzpostavitev rekreacijske, športne, kulturne in druge infrastrukture;
- Medgeneracijsko sodelovanje, vseživljenjsko učenje in vključenost ranljivih skupin;
- Varovanje naravnih vrednot in zmanjšanje negativnih vplivov na okolje;
- Spodbujanje trajnostne mobilnosti

V nadaljevanju izpostavljamo le nekatere projekte.

a. Spodbujanje podjetništva, turizma in lokalne samooskrbe

Spodbude podjetništvu, nosilec dopolnilnih dejavnosti na kmetiji in posameznikom so potekale v sklopu projektov Zelene Slovenske gorice in **Zeleno podjetništvo v Slovenskih goricah - Zeleni biznis**. Izvedeno je bilo šest izobraževalnih modulov (Računalniško opismenjevanje, Poslovna komunikacija v nemškem jeziku, Komunikacija in bonton, retorika in javno stopanje, Organizacijski vidik poslovanja, Zelena pisarna in Promocija zdravja na delovnem mestu) in ogledi dobrih praks na območju LAS. Glavna aktivnost projekta **Zelene Slovenske gorice** je bila predstavitev modela trajnostne soseske, pri kateri gre za preplet ekosistemskih rešitev, socialnih inovacij in digitalnih tehnologij. Izvedena so bila predavanja z naslednjimi tematikami: preveč zavržene hrane, prekomerno nakupovanje tekstilnih izdelkov, centri ponovne uporabe in načini že skoraj pozabljenih tehnik obnove izdelkov in pohištva, povečanje prodaje po spletu in prednosti spletne trgovine, zgodbarjenje in poslovna nemščina z zelenimi vsebinami podjetništva. Za osnovnošolce zadnje triade smo izvedli podjetniški krožek, v sklopu katerega so se seznanili z osnovami podjetništva ter izdelali mini poslovni načrt za določeno zeleno delovno mesto. Ena od aktivnosti je bila nabava solarnih polnilnih klopj, klopi nove generacije.

Za večji obisk turistov je pomembna vzpostavitev postajališč za avtodome v Brengovi (MPZAD Cerkenjak), Sveti Trojici (PZA Trojica), Spodnjem Dupleku (RC Gramoznica) in v Jakobskem Dolu (SMA Mulec).

Razvoj integralnih turističnih produktov je potekalo v sklopu projektov TUR-LAS-KONJ, Animirano doživetje podeželja in Aktivno po Občini Šentilj.

Projekt Završki CEKOR je poskrbel za **delovanje urejene regijske turistične točke**, ki obiskovalcem in domačinom ponuja urejen prostor v neposredni bližini turistične znamenitosti - Maistrovega stolpa in Spominske sobe generala Maistra, z informacijami o zanimivostih Zavrha in bližnje regije, izbrano ponudbo domačih izdelkov in osnovno gostinsko ponudbo ter razgledom na pokrajino, ki je glavni motivator za obisk Zavrha.

Še posebej sta za razvoj turizma v Slovenskih goricah poskrbela projekta sodelovanja LAS: Glamur in Incoming agencija. Partnerji v **projektu GlaMUR** smo v zgodbo o skupni čezmejni blagovni znamki GlaMUR uspeli vključiti skupaj okoli 200 ponudnikov, nabavili opremo za prireditve (lesene stojnice, vitrine, senčnike, serviete, kozarce za vino in vodo, ...) ter pripravili tudi pregledno brošuro, kjer je zbrana ponudba iz Slovenskih goric in Prlekije. Projekt sodelovanja **Vzpostavitev modela trženja lokalne ponudbe – Incoming agencija** je združila 6 LAS iz Slovenije in LAS iz Romunije. Poleg analize trga, izobraževanj različnih deležnikov in ogledov primerov dobrih praks, so bili vzpostavljeni različni integralni turistični produkti, posneti promocijski filmčki, natisnjeni turistični katalogi, vzpostavljena spletna stran, ustanovljena Turistična agencija Sončni Vzhod s sedežem v Lenartu.

Za **dvig lokalne samooskrbe** je poskrbela vzpostavitev Centra lokalne ponudbe v središču Lenarta ter projekt ureditve lenarške tržnice (Ovtarjev plac). Prav tako so se lokalni ponudniki povezovali v projektih Na tržnico z Ovtarjem in Ovtar na rajžo gre.

b. Nadgradnja ali vzpostavitev rekreacijske, športne, kulturne in druge infrastrukture;

V tem sklopu je potekala **ureditev/obnovitev športnih igrišč** v urbanih središčih: Šentilj, Ceršak, Sladki Vrh, Zgornja Velka, Zgornja Korena in Lenart. Postavljena je bila plezalna stena v športni dvorani v Benediktu.

Ureditev športnega parka v Pesnici v skupni površini 10.000 m² z različnimi športno-rekreativnimi vsebinami: pump-track steza (največja v Sloveniji), odbojka na mivki, otroško igrišče, učno-prometni poligon, ... V Pesnici

je bil vzpostavljen tudi Park aktivnih doživetij. Prav tako je bila izvedena ureditev Vitalina- Točka za vitalnost v vseh življenjskih obdobjih v Cerkvenjaku ter Športnega parka v Vitomarcih.

Vzpostavljenih je bilo več **telovadnic oz. fitnessov na prostem**: v Jurovskem Dolu, pri Sveti Ani ter postavljena motorična igrala v Gramoznici Duplek, Zavrhu, Benediktu, Pernici, na ŠRC Polena ter pri OŠ Lenart in Vrtcu Lenart

Odprava arhitektonskih ovir pri OŠ Trojica in KD Trojica v sklopu projekta Gibanje brez ovir ter preureditev avle v Razstavišče Trojica.

Na področju kulture je bilo **obnovljenih več kulturnih dvoran**: v Jakobskem Dolu, Cerkvenjaku, Voličini in Pernici ter vzpostavljena lokalna knjižnica v Vitomarcih (Vitomarci včeraj in danes).

Pomembna je tudi infrastrukturna ureditev središč v Jareninskem Dolu, Voličini in Lenartu.

c. Medgeneracijsko sodelovanje, vseživljenjsko učenje in vključenost ranljivih skupin;

Večgeneracijski centri so bili vzpostavljeni v Benediktu, Pernici in Vitomarcih.

Projekt Vse živo živi zdravo je poskrbel za vzpostavitev pasjega parka v Šentilju ter izvedbo delavnic na temo pes kot terapevt in družabništvo s psi za spodbujanje druženja in medgeneracijskega sodelovanja.

V sklopu projekta **Šolski čebelnjak** je bilo poskrbljeno za kvalitetno izvajanje čebelarskega krožka v osnovni šoli, saj je s postavitvijo čebelnjaka vzpostavljena trajnostna oblika sodelovanja, promocije ter osveščanja trajnostnega čebelarstva. V izobraževalne namene je bila urejena etnološka-čebelarska zbirka. Z zasaditvijo medonosnih rastlin (lipa, kostanj) so obogatili celotni pašni okoliš ter bližnjemu kmetijstvu - sadjarjem in pridelovalcem zelenjave omogočili kvalitetnejšo opravevanje rastlin.

Projekt **Ovtar pod kozolcem** je poskrbel za ureditev učilnice v naravi. Le-ta je zasnovana po principu Puzzle, ki pomeni komplementarno sodelovanje različnih deležnikov, specialistov na svojem področju. V okviru projekta so bili organizirani trije dogodki, imenovani »Gremo na podeželje«. Gre za aktivne enodnevne dogodke s celovito ponudbo aktivnosti (tek, nordijska hoja, ples), izobraževanja (kulturna in tehniška dediščina) in ustvarjalnosti (glina, kmečka opravila). Ciljne skupine so lokalno prebivalstvo, turisti, ranljive skupine (mladi, ženske, starejši, brezposelni in invalidi).

Z izvedbo projekta **Miniaturna vasica v parku generacij Sveta Ana** je občina nadaljevala s faznim urejanjem prostora pod Osnovno šolo Sveta Ana. Park je postal prostor za druženje, igro, rekreacijo in šport ter spoznavanje lokalne ponudbe za vse starostne in tudi ranljive skupine. Lesena vasica – miniaturna vas prezentira značilnosti podeželskega okolja. Predstavljene so značilne vaške stavbe in stavbe s promocijo lokalne turistične ponudbe (cerkev, gasilski dom, kovačija, ohranjena stavbna dediščina, kmetija, zelišča...).

Z izvedbo projekta **Vesele počitnice v Spodnjem Dupleku** je bil vzpostavljen program, ki spodbuja aktivno preživljanje poletnih počitnic in hkrati nudi počitniško varstvo otrok OŠ Duplek in OŠ Korena. Projekt s športnimi aktivnostmi in delavnicami v posameznih tematskih tednih spodbuja športno aktivnost, kateri sledijo aktivnosti s področja likovne dejavnosti, kulture, družabnih iger, ipd in z vključevanjem lokalnih društev med mladimi širi zavedanje o pomenu naravne in kulturne dediščine.

Postavitev historične časovnice in digitalne table predstavi obrtniško in industrijsko dediščino v Lenartu v sklopu projekta **Lenart skozi čas**.

Projekti **Socialni servis, Avto-Taksi, Pridemo in uredimo ter Agatin čarobni plašč** so bili še posebej namenjeni vključevanju invalidov in oseb z motnjami v razvoju v aktivno sodelovanje, izobraževanje in vključevanje v lokalno okolje (inkluzivnost).

d. Varovanje naravnih vrednot in zmanjšanje negativnih vplivov na okolje;

Za **zmanjševanje negativnih vplivov na okolje** je poskrbela montaža novih energetsko varčnih svetilk z led regulacijo na javnih površinah v naseljih Voličina (Zelena Voličina) in Lenart (Svetloba). V sklopu projekta S kolesom na igrišče je bila v Spodnjem Dupleku izvedena namestitve varčnejših LED reflektorjev ob športnem igrišču, postavljeno pokrito parkirišča za kolesa (kolesarnica) za do 30 koles in dve solarni pametni klopi.

V Občini Sveta Ana je bila vzpostavljena **Doživljajsko učna pot: S štrkom Jožkom na pustolovščino**. Gre za krožno pot v dolžini 3 km, postavitev kažipotov (označitev poti), vzpostavitev treh postajališč na poti z bogato vsebino za spoznavanje narave, spodbujanja naravnih oblik gibanja (hoja, plezanje, skakanje, tek...) in orientacijo v naravi s spoznavanjem življenjskega okolja in reliefnih oblik Slovenskih gor. Postavljenih je bilo 5 razlagalnih tabel in oblikovana promocijska zložanka.

Projekt **Medoviti drevoredi** je poskrbel za zasaditev treh medovitih drevoredov (lipe) ob vpadnicah v Jareninski Dol, Pesnico in Jakobski Dol.

Projekt **Oživitev Trojiškega jezera z lesenimi intervencijami** (Jezerske terase) temelji na izvedbi večnamenskih in več funkcijskih površin, ki so namenjene raznolikim ciljnim skupinam in z načinom izvedbe spodbujajo medgeneracijsko srečevanje. Zasnova hkrati na nezaveden način spodbuja h gibanju in aktivnostim, kar je temeljno vodilo za zdrav in uravnotežen razvoj skupnosti in posameznika.

V sklopu projekta **Zelena in digitalna prihodnost** je bil izveden sejmski dogodek, ki je občanom, prebivalcem LAS in širši javnosti ponudil informacije o zeleni in digitalni prihodnosti, kar pomeni nov produkti, ki prispeva k razvoju ekologije, športa, aktivnega življenjskega sloga in društvenih dejavnosti ter je novost na območju LAS.

Projekt sodelovanja Naša Drava je vključeval: nakup električnega komunalnega vozila ter postavitev urbane opreme ob DKP. Prav tako je bila izvedena delavnica rancarija - pomen Drave in življenja ob Dravi. Nastala je idejna zasnova za vzpostavitev mreže vstopno izstopnih točk na reki Dravi ter projektna dokumentacija za samonosno košaro na ročni pogon čez Dravo.

V okviru projekta sodelovanja LAS **Kaj nas uči Mura** je bila vzpostavljena kakovostna zelena infrastruktura na območjih varstva narave, predvsem Nature 2000. Razvita je bila visokokakovostna ponudba zelenega turizma, ki temelji na aktivnem ohranjanju narave, krajine in kulturne dediščine in ni poslabšala stanja ohranjenosti. Pri tem je bil dan poudarek ciljem varstva narave, kakovostne interpretacije in možnosti doživljanja narave, kulturne dediščine in krajine ter trajnostne mobilnosti obiskovalcev.

V okviru mednarodnega projekta **HUMUSPROJEKT – HÖGI** med Slovenijo in Avstrijo smo na inovativen način, z uvedbo novih tehnologij nadgradili obstoječe prakse in metode za povečanje deleža humusa v tleh na kmetijah. Gre za inovativen celosten pristop k zvišanju humusa v tleh in k dvigu rodovitnosti tal v kmetijstvu, ki hkrati zaradi vezave CO₂ zmanjša negativen vpliv na okolje, ki ga CO₂ kot toplogredni plin zaradi velikih izgub v ozračje, zelo obremenjuje.

Projekt **Manj je več** naslavlja več nivojev skrbi za okolje, varovanja okolja, zmanjševanja in ponovne rabe plastičnih odpadkov, prilagoditve kmetijstva podnebnim spremembam, zagotavljanje trajnostne proizvodnje hrane, prehranske varnosti, trajnostne predelave hrane in trajnostne porabe hrane, zmanjšanje količine

zavržene hrane. Gre tako za neposredne vplive na zmanjšanje odpadkov, njihovo reciklažo, zmanjšanje odpadne hrane in ostankov hrane, izboljšanje strukture tal, in prenos znanja na območju partnerstva, ter aktivnega vključevanja ranljivih skupin.

e. Spodbujanje trajnostne mobilnosti

V več projektih so bila nabavljena električna kolesa: Domačija Firbas, Vinogradništvo Mulec, Občina Šentilj, Občina Lenart in Občina Pesnica.

Nabavljene so bile polnilne postaje za e-kolesa – v mrežo je vključenih 24 polnilnic na celotnem območju LAS. Vzpostavljenih je bilo več novih kolesarskih rajž po Slovenskih goricah.

V sklopu projekta Lenarški e-avto sta bila nabavljena dva električna avtomobila in postavljena polnilnica.

Poseben pomen za območje LAS so imeli projekti sodelovanja med LAS-i. Čeprav so se projekti prvenstveno izvajali na območju posamičnega LAS, pa so projekti sodelovanja pomenili priložnost za sodelovanje v širšem območju in nudili možnost za navezave stikov s partnerji iz drugih slovenskih LAS in LAS iz tujine.

V sklopu projektov so bile izvedene različne promocijske, predstavitvene in otvoritvene prireditve, ki so okrepili zavedanje lokalne skupnosti o pomenu LAS za lokalno območje.

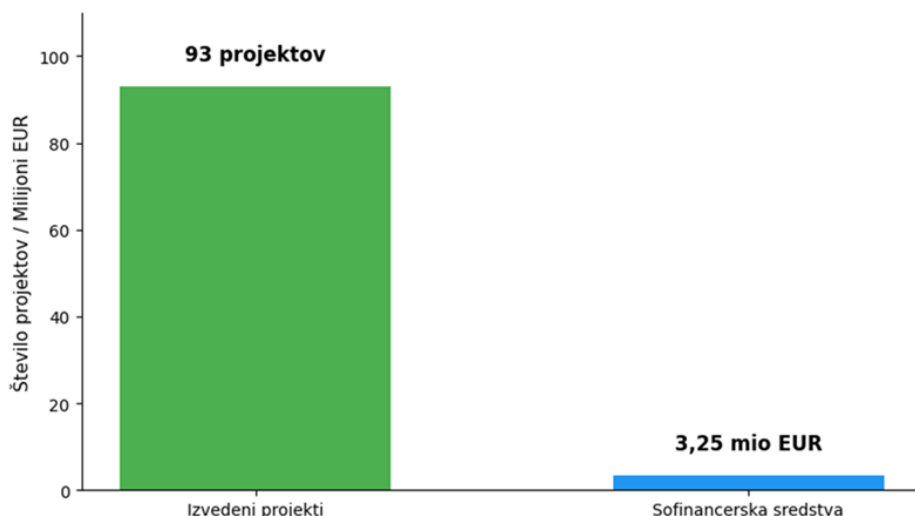
Po pregledu izvedenih projektov in presoji njihovega izvajanja tudi po zaključku lahko rečemo, da je bila velika večina projektov zastavljena tako, da lahko zagotavljajo trajnost po njihovem zaključku. Čeprav so veliko večino projektov prijavljale občine, so le-te k sodelovanju pritegnile tudi lokalna društva in njihove člane, zato so rezultati teh projektov široko uporabni in dostopni lokalnemu prebivalstvu.

Analiza po zbranih podatkih:

LAS Ovtar je v obdobju 2014-2020 izvajal oz. sodeloval pri 93 projektih. Izvedli smo 43 projektov v okviru sklada EKSRP (od tega 6 projektov sodelovanja) in 50 projektov v okviru sklada ESRR. Prav vsi projekti so bili partnerski, kar pomeni, da so vključeni partnerji sodelovali pri oblikovanju namena, ciljev in aktivnosti projektov.

Celotna vrednost projektov LAS je 6.534.905,58 EUR. Višina sofinanciranja znaša 3.254.690,82 EUR, pri čemer je vrednost lastne udeležbe 3.280.214,76 EUR. To pomeni, da je višina lastne udeležbe približno enaka kot višina sofinanciranja LEADER/CLLD, v celotni vrednosti projektov LAS je delež lastnih sredstev upravičencev 50 %.

Izvedeni projekti in pridobljena sredstva

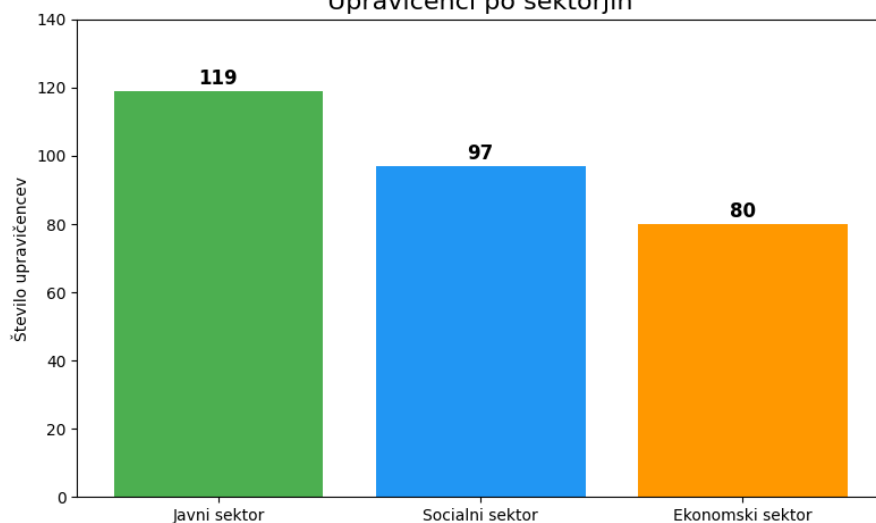
Povprečna vrednost lastne udeležbe kaže, da so se v okviru sklada EKSRP izvajali projekti z nekoliko nižjo višino lastnega sofinanciranja kot pri skladu ESRR, povprečna vrednost lastne udeležbe upravičencev za oba sklada skupaj pa znaša 35.271,13 EUR.

Vrednost prostovoljskega dela in lastnega materiala ni posebej visoka (manj kot 1 %), saj so se le redki upravičenci odločali (predvsem društva in posamezniki – kmetje) za tovrstno izvajanje aktivnosti. Veliko upravičencev je menilo, da je administrativno breme vodenja časovnic preveliko. V okviru sklada ESRR pa prostovoljsko delo ni bilo upravičeno do sofinanciranja.

V projektih je sodelovalo 135 različnih (novih) upravičencev, polovica jih je iz socialnega sektorja, tretjina iz ekonomskega sektorja in 16 % iz javnega sektorja.

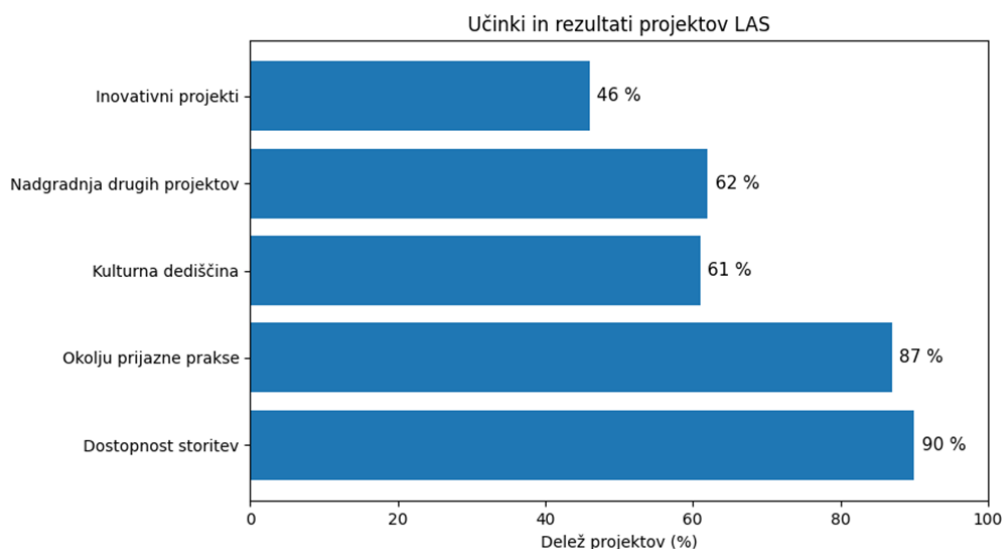
V projektih je sodelovalo 296 partnerjev. Predstavniki javnega sektorja so bili v projekte vključeni v 40 % primerov, socialni sektor v 33 % primerov in ekonomski sektor le v 27 % primerov.

Upravičenci po sektorjih

Imamo visok odstotek upravičencev, ki so sodelovali le v enem projektu (67 %), 19 % jih je sodelovalo v dveh projektih in 13 % jih je sodelovali v 3 ali več projektih.

Skupaj je bilo urejenih več kot 4,5 km poti. Najdaljša pot (3 km) je bila vzpostavljena v sklopu projekta Doživljajska pot s štrkom Joškom (EKSRP). Urejenih je bilo več kot 25.000 m² zunanjih površin. Tukaj govorimo o telovadnicah na prostem, športnih in otroških igriščih, športnih parkih, postajališčih za avtodome ipd. Velika večina zunanjih površin (80 %) je bila urejenih iz sklada ESRR. Urejenih je bilo 3.089 m² notranjih površin. Gre predvsem za projekte medgeneracijskih centrov, obnove kulturnih domov in ureditev prostorov za delovanje društev.

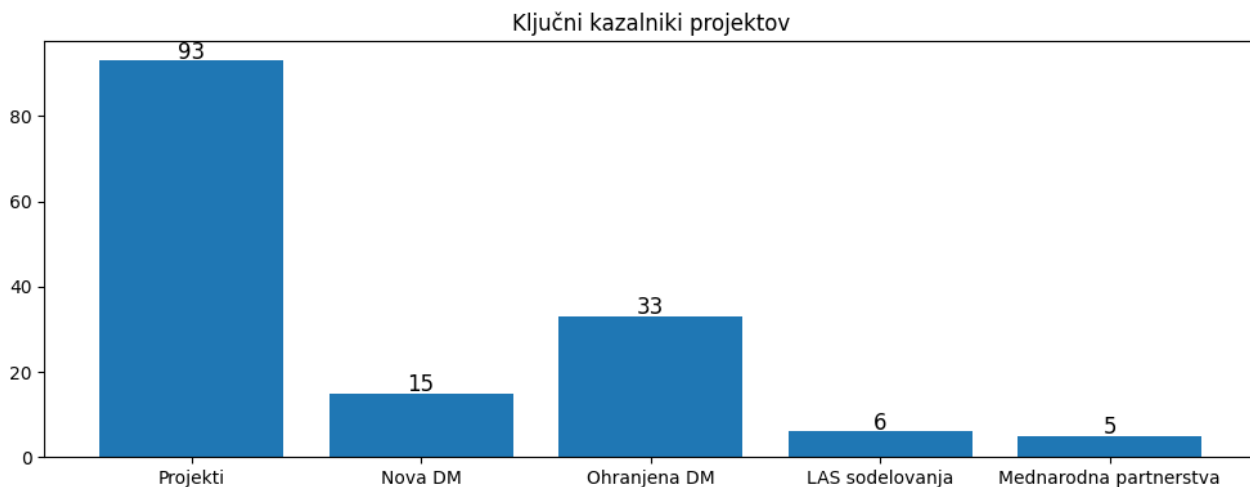

Pri vrednotenju inovativnosti smo upoštevali samo tiste projekte, ki so doprinesli neko novost na območje, skupno 46 projektov, kar predstavlja skoraj polovico vseh projektov. Za inovativne projekte je bilo namenjenih 46 % izdatkov LEADER/CLLD. Skoraj tri četrtine inovacij je organizacijskega tipa. Gre predvsem za vzpostavitev novih produktov in mreženja produktov na področju: športa in zdravega prehranjevanja, medgeneracijskega sodelovanja, vseživljenjskega učenja in usposabljanja. Sledijo trženjske inovacije (22 %), ki so zelo različne: razvoj modela trženja storitev, ki jih izvajajo invalidi na zaščitene delovnih mestih (Pridemo in uredimo), nov pristop mreženja mikrodestinacij in ponudnikov na območju LAS (TUR-LAS-KONJ), novi produkti na območju LAS (digitalni spomenik, aktivna outdoor igra),.... Dve inovaciji pa sta procesnega tipa: razvoj pranja tekstila na okolju prijazen način (uporaba eko sredstev) ter izdelava tekstilnih izdelkov iz že uporabnega (odpadnega) materiala v povezavi z lokalno zgodovinsko dediščino (Agatin čarobni plašč, Ovtarjeva srajca) ter pridelava hladno stiskanega olja grozdnih pešk in vzpostavitev krožnega gospodarstva (Olja Hiše vin Kokol).

Rezultati podprtih projektov so trajnostni. Izvedene naložbe so v uporabi in nabavljena oprema je v funkciji. Izvedene storitve (npr. promocijski materiali) ali pa oblikovana partnerstva in izmenjava izkušenj pa še vedno učinkujejo na območje LAS.

V okviru LAS Ovtar Slovenskih goric smo vzpostavili 15 novih delovnih mest, od tega 11 na skladu EKSRP in 4 na skladu ESRR. Dve novi delovni mesti sta nastali v projektih sodelovanja LAS: Glamur in Incoming agencija. Ciljna vrednost kazalnika v SLR, ki je znašala skupaj 8 novih delovnih mest, je bila presežena.

Prav tako je večkratno presežen kazalnik število ohranjenih delovnih mest. V SLR je bilo načrtovanih 6 ohranjenih delovnih mest, dejansko pa se je ohranilo 33 delovnih mest, od tega 11 na skladu EKSRP in 22 na skladu ESRR. Ciljna vrednost kazalnika v SLR, ki je znašala skupaj 6 ohranjenih delovnih mest, je bila prav tako presežena.

47 projektov (51 %) prispeva k razvoju lokalnega gospodarstva območja LAS, predvsem na področju turizma, kmetijstva in storitvenih dejavnosti. 71 projektov (76 %) prispeva k obnovi infrastrukture in 84 projektov (90 %) k boljšim storitvam na podeželju. 81 projektov (87 %) prispeva k spodbujanju okolju, naravi in podnebnju prijazne prakse, 57 projektov (61 %) pa jih prispeva k ohranjanju kulturne dediščine. Skoraj vsi projekti (96 %) prispevajo k socialni vključenosti ranljivih skupin: otroci, starejši, ženske, invalidi. Večinoma gre za medgeneracijsko sodelovanje, delavnice za določene ranljive skupine, izobraževalne skupine. Ciljne skupine v projektih so zagotovo tudi ranljive skupine območja LAS.

Ocenjujemo, da vsi projekti dopolnjujejo že izvedene projekte na območju LAS. 62 % projektov nadgrajuje projekte sofinanciranje iz drugih virov. Pri vseh šestih projektih sodelovanja smo bili vključeni v medregionalno sodelovanje med LAS-i in pri petih projektih sodelovanja v transnacionalno sodelovanje (partner vsaj 1 LAS iz tujine).

Zaznana dodana vrednost pristopa LEADER/CLLD:

- Pristop LEADER/CLLD je **tesno vpleten v lokalno okolje**: nadgrajuje obstoječo infrastrukturo in programe ter dodaja nove storitve, programe, dogodke,...
- Z izvedbo pristopa od spodaj navzgor je bilo **vloženih še enkrat več lokalnih finančnih sredstev**, kot pa je bilo na območju prejeto sofinanciranje. Dodatno k temu pa so bili **angažirani lokalni prebivalci**: preko prostovoljstva, udeležbe na dogodkih, izobraževanjih ipd.
- Majhna društva menijo, da nimajo kapacitet, da bi samostojno kandidirala za sredstva LAS. Največkrat so izražali pomanjkanje finančnih sredstev, velikokrat pa tudi pomanjkanje znanja za tovrstne naloge. Zato so bili večinoma pripravljeni sodelovati v večjih, skupnih projektih drugih prijaviteljev.
- Čeprav so bili prijavitelji večinoma občine, so k sodelovanju pritegnile lokalna društva (športna, upokojenska, kulturna, kmečke ženske, ...), zato so **končni rezultati projektov (naložbe) v uporabi tudi po zaključku projektov**, s tem pa so zagotovljeni dolgoročni učinki izvedenih projektov.
- Če se k sodelovanju v projektih pritegne več akterjev (partnerjev, pridruženih partnerjev ali preprosto deležnikov na območju LAS), ter se pri pripravi in izvedbi upošteva različne potrebe in je tako večja verjetnost, da bodo rezultati projekta koristni za širše prebivalstvo.

- S sodelovanjem v projektih so se **ustvarile povezave, partnerstva, mreže ipd.**, ki spodbujajo sodelovanje, povezovanje tudi v prihodnje, vzpostavljeno je bilo zaupanje med akterji in s tem postavljeni temelji za sodelovanje v prihodnje. Brez LAS tovrstnih neformalnih povezav in partnerstev ne bi ustvarili.
- S sodelovanjem v projektih so partnerji ugotovili, da tako **lažje in hitreje realizirajo svoje načrte.**
- Sofinanciranje v okviru LAS je manj zanimivo za gospodarski sektor, razen za bolj »dolgoročno« načrtovane naložbe, ker postopek traja nekoliko predolgo za hitrost, ki je potrebna v gospodarskem sektorju.
- Na terenu je bilo veliko pripomb na delovanje pristopa oz. **zapletene birokracije**, ki ga zahteva. Male organizacije (društva, lokalni ponudniki) velikokrat nimajo ne časa in ne virov, da bi se samostojno aktivno vključili v izvajanje projektov, sofinanciranih preko LAS. So pa kljub temu koristen vir pobud, idej in časa ter so izjemno pomembni v vlogi partnerjev, četudi je njihov prispevek le v obliki prostovoljskega dela.

Pripravili:

Milena Grabušnik, RASG, d.o.o.

Tanja Kosec, RASG, d.o.o.